

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 4
§ 3

18.01.2016
25.01.2016

GTM068:00/2015

LAUSUNTO HALLITUKSEN LINJAUKSISTA ITSEHALLINTOALUEJAON
PERUSTAKSI JA SOTE-UUDISTUKSEN ASKELMERKEIKSI

271/00.01/2015

KHALL § 4

(Asian valmistelija kunnanjohtaja Heikki Laukkanen, puh. 0400 755 204)

Valtioneuvosto pyytää kunnilta lausuntoa pääministeri Juha Sipilän hallituksen linjauksista, jotka koskevat itsehallintoalueiden muodostamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä ja siihen liittyvää rahoitusta. Lausunto tulee antaa 9.2.2016 mennessä.

Lausuntopyynnössä todetaan, että itsehallintoalueita koskevat kannanotot täytyy käsitellä kunnanvaltuustossa, koska itsehallintoalueeseen sijoittumista koskevaan kannanottoon suhtaudutaan kunnan virallisena kannanottona. Juvan kunnan lausunto käsitellään kokonaisuudessaan kunnanvaltuustossa.

Juvan kunnan pitkäaikainen linjaus on ollut se, että mikäli sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen integraatio toteutetaan, niinärkevin pienin mahdollinen kokoluokka integroitujen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä on maakunta. Juvan kunta on lausunut näin eri sote-uudistusluonnoksista jo useamman kerran aiemmin. Tästä lähtökohdasta on selvää, että Juvan kunta

1. kannattaa Etelä-Savon sote-alueen muodostamista,
2. pitää Etelä-Savon maakuntaa sopivana sosiaali- ja terveydenhuollon alueena, jonka tulee kuulua niihin 15 itsehallintoalueeseen, jotka itsenäisesti voivat järjestää sosiaali- ja terveyspalvelut,
3. kannattaa sitä, että kaikkien itsehallintoalueiden tulee saada sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus suoraan itsehallintoalueelle sekä kaikkien itsehallintoalueiden pitää voida toimia sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajina

Lausunto on valmisteltu osin Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelualueen valmistelussa mukana olevien kuntien kanssa. Lisäksi lausunnossa on osin myös kuntakohtaisia linjauksia.

Lausunto on käsitelty kunnan yhteistoimintaelimessä ja perusturvalautakunnassa 14.1.2016.

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

02-02-2016

sm 068.00/2015

Kunnanhallitus	§ 4	18.01.2016
Kunnanvaltuusto	§ 3	25.01.2016

Liite nro 5: Lausuntopyyntö.

Liite nro 6: Lausunto.

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Juvan kunta antaa liiteasiakirjan mukaisen lausunnon Valtioneuvostolle itsehallintoalueista ja sosiaali- ja terveystieteiden toteuttamisen askelmerkeistä.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.

KVALT 25.01.2016 § 3

Liite nro 5: Lausuntopyyntö.

Liite nro 6: Lausunto.

Päätös:

Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen yksimielisesti.

Otteen oikeaksi todistaa:

Juvalla 1.2.2016

Pöytäkirjanpitäjä Pasi Marjakangas

Liitteet:

Päätöksen täytäntöönpano:

| | Toimeenpantavaksi
| | Lausuntoa varten
| | Tiedoksi

Jakelu

Valtioneuvosto
Sosiaali- ja terveysministeriö
Juvan johtoryhmä

LAUSUNTO HALLITUKSEN LINJAUKSISTA ITSEHALLINTOALUEJAON PERUSTEIKSI JA SOTE-UUDISTUKSEN ASKELMERKEIKSI

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi: Juvan kunta

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi: Kunnanjohtaja Heikki Laukkanen

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot:

Kunnanjohtaja Heikki Laukkanen

Juvan kunta, PL 28, 51901

heikki.laukkanen@juva.fi

puh. 0400 755 204

Lausuntopyyntöä käsitteleväpäivämäärä toimitilimessä: 25.1.2016

Toimielimen nimi: Juvan kunnanvaltuusto

Onko vastaaja*

kunta

sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue

maakunnan liitto

muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin

valtion viranomaisen

järjestö

joku muu

Kysymykset

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajoon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Sosiaali- ja terveyspalvelualueiden integraatio rakennetaan aina ensisijaisesti yhdessä alueen oman sairaalan kanssa. Etelä-Savossa tämä integraatio on siten luontevaa rakentaa yhdessä Mikkelin ja Savonlinnan sairaaloiden kanssa. Maakunnassa tuotettavat palvelut tulevat jatkossakin kattamaan noin 90 - 95 % kaikista sosiaali- ja terveyspalveluista ja muiden alueiden palveluja käytetään vain erityisen vaativissa toimenpiteissä.

Etelä-Savon maakunnassa on noin 150.000 asukasta eli se on Suomen maakunnista 15. suurin. Maakunta on pinta-alaltaan laaja (Etelä-Savo on pinta-alaltaan 7. suurin maakunta) ja etäisyydet ovat pitkiä. Tätä korostavat vielä maakunnan runsaat vesistöt. Maakunnassa on 48.850 kesämökkiä, mikä nostaa maakunnan asukaslukua runsaasti erityisesti kesäaikaan.

Maakunnan väestön sairastavuus on korkea (indeksi 109,4) ja väestö on keskimääräistä ikääntyneempää (yli 65-vuotiaita 26,8 %, koko maassa 19,9 %) ja ikääntyy lähivuosina entisestään. Tämän johdosta myös sosiaali- ja terveyspalveluiden tarve on keskimääräistä suurempaa. Vanhusvoittoinen väestö tarvitsee hajautetun lähipalveluverkon, jossa keskitämällä ei saavuteta suuria tuottavuusetuja.

Etelä-Savon maakunnassa sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatiotyö on jo käynnissä. Pitkälle viedyn sosiaalipalveluiden ja perusterveydenhuollon integraation lisäksi alueella toimivat erikoissairaanhoidon palvelut ollaan kytkemässä kiinteästi muihin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Tätä koskeva toiminnallinen järjestely on parhaillaan käynnissä. Sen myötä nykyinen Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä muuttuu Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymäksi. Konkreettisenä toimenpiteenä Mikkelin kantakaupungin perusterveydenhuolto siirtyy sairaalakampukselle v. 2017 alusta.

3. **Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:** Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Savo
Kainuu
Kanta-Häme
Keski-Pohjanmaa
Keski-Suomi
Kymenlaakso
Lappi
Pirkanmaa
Pohjanmaa
Pohjois-Karjala
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Savo
Päijät-Häme
Satakunta
Uusimaa
Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Etelä-Savon maakunta on Juvan kunnan arvion mukaan toiminnallisesti hyvä perusta sotelle sekä erityisesti elinvoiman kehittämistyölle.

5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Ratkaisu olisi selkeämpi, jos kaikilla 18 alueella olisi oma sote-palvelujen järjestämismääräyksen vastuu. Yhteinen sote-vastuu heikentää itsehallintoalueen asukkaiden ja valtuuston itsenäistä päätösvaltaa ja hämärtää johtamisvastuuta. Hallituksen linjauksessa jää epäselväksi, mitä alueiden yhteinen sote-vastuu tarkoittaa ja miten se käytännössä toteutetaan.

Jos 3 alueen yhteinen sote-järjestämismääräyksen vastuu halutaan saattaa voimaan, mielestämme se tulisi toteuttaa siten, että nämä alueet tekevät yhteisen ehdotuksen järjestämispäätökseksi, jossa sovitaan tarvittavista yhteisistä palveluista, mutta kummallakin olisi oma sote-tuotanto. Itsehallintoalueen toiminnan kannalta on ehdottoman välttämätöntä, että rahoituksen tulee kulkea itsehallintoalueiden kautta.

6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.

Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys

Huoltosuhde ja sen ennustettu kehitys

Taloudelliset edellytykset

Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus

Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus

Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko

Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne

Kielelliset erityispiirteet

Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat

Jokin muu, mikä? → Ei millään perusteella

7. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Sosiaali- ja terveyspalveluissa Etelä-Savon luontainen yhteistyösuunta on Pohjois-Savo, josta alueen nykyiset sairaanhoitopiirit hankkivat valtaosan niistä palveluista (alle 10 % sotesta), joita alueella ei itse tuoteta.

Pidämme kuitenkin välttämättömänä, että niissä erityispalveluissa, joita ei tuoteta omalla alueella, voidaan käyttää asiakkaan asuinkunnan mukaisesti aina lähimpänä olevan muun alueen sairaalan palveluita. Etelä-Savon osalta tämä tarkoittaa Kuopion yliopistollisen sairaalan lisäksi mm. Jyväskylän ja Lahden sairaaloita.

8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Sosiaali- ja terveystalveluiden integraatio rakennetaan aina ensisijaisesti yhdessä alueen oman sairaalan kanssa. Etelä-Savossa tämä integraatio on siten luontevaa rakentaa yhdessä Mikkelin ja Savonlinnan sairaaloiden kanssa. Nämä toiminnot tulevat jatkossakin kattamaan noin 90 - 95 % kaikista sosiaali- ja terveystalveluista ja muiden alueiden talveluja käytetään vain erityisen vaativissa toimenpiteissä.

Mikäli kohdassa 7 mainittu ehto asuinkunnan mukaisesti valittavista erityistalveluista toteutuu, ei-itsenäinen sote-aluevastuu ei vaikuta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen sen tulisi kuulua.

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Tämä linjaus on hyvä. Tässä vaiheessa emme siirtäisi itsehallintoalueelle enää muita tehtäviä.

Rakennustarkastus pitää säilyttää kuntien tehtävänä.

Laki kuitenkin tulisi rakentaa siten, että kuntien yksimielisesti päättäessä ne voisivat sopien siirtää muitakin yksittäisiä tehtäviä itsehallintoalueelle.

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

Itsehallintoalueen tulisi laatia alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma. Sen lisäksi sen tulisi antaa kunnille tekninen ja tilastollinen tuki kunnan oman hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatimiseksi.

Kunnan rahoituksessa tulisi olla hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön kannustava osuus.

12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Aluejako tulisi määrittellä lopullisesti mahdollisimman nopeasti, jotta alueiden meneillään oleva sote-talvelujen integraatiotyö voi edetä täysimääräisesti.

Päivystyssairaalaratkaisu pitäisi tehdä myös v. 2016.

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Itsehallintoalueiden rahoituksessa tulee ottaa huomioon alueen väestön rakenteeseen ja sairastavuuteen liittyvät, kustannuksia kohottavat tekijät, sekä alueen laajuus ja pitkät etäisyydet. Mikäli itsehallintoalueiden rahoitus perustuu osin tai kokonaan sen omaan verotusoikeuteen, rahoitukseen tulee sisällyttää kuntien nykyisen verotulojen tasauksen mukainen osuus.

Tulevien kuntien toimintaedellytykset tulee turvata. Kun kunnilta poistuu sote-vastuu ja sen mukaiset kulut sekä kuntien tulopohjaa leikataan, tulee varmistaa, että nämä erät vastaavat kuntakohtaisesti mahdollisimman hyvin toisiaan.

Kiinteistövero pitää säilyttää kunnilla. Kunnilta pitää leikata yhteisövero samassa suhteessa kuin kuntaveroa.

